

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

Jan Nowak

Warszawa, dnia 27 kwietnia 2020 r.

DOL.401.160.2020.WL.AG

**Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Przewodniczący
Komisja Ustawodawcza
Senat Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 6/8
00-902 Warszawa**

Szanowny Panie Przewodniczący,
w odpowiedzi na pismo z dnia 3 kwietnia 2020 r., które wpłynęło do Urzędu Ochrony Danych Osobowych 7 kwietnia 2020 r. (znak:BPS.DKS.KU.0401.8.2020), uprzejmie informuję, że do **projektu ustawy o zmianie ustawy prawo o notariacie** (dalej: projekt) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych - z punktu widzenia przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.)¹, zwanego dalej rozporządzeniem 2016/679 - **zglasza następujące uwagi.**

Zaproponowane w projekcie rozwiązanie w zakresie nałożenia na notariuszy ustawowego obowiązku „utrwalania przebiegu czynności notarialnych za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk”, wymaga ponownego rozważenia. Realizacja założeń projektu – utrwalanie informacji o osobach uczestniczących w czynnościach notarialnych zarówno w postaci obrazu, jak i dźwięku - będzie się wiązało ze znaczną ingerencją w prywatność osób nie tylko dokonujących czynności notarialnych, ale także innych osób uczestniczących w czynnościach notarialnych, a także będzie powodowało ograniczenie wolności tych osób.

Wprowadzenie powyższej regulacji Projektodawca argumentuje „koniecznością zapewnienia pełnego udokumentowania czynności notarialnych oraz prawidłowości tychże czynności”. Utrwalenie przebiegu czynności notarialnych oraz możliwość jego odtworzenia w całości, w każdym czasie, w „dosłownym brzmieniu” ma być gwarancją bezpieczeństwa zarówno dla stron jak

¹ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r., s. 2.

i dla notariusza dokonującego czynności, nie wydaje się jednak, aby samo utrwalanie powodowało, że czynności te zyskają przymiot prawidłowych.

Wątpliwości budzi obowiązek powszechnego monitorowania prawidłowości w wykonywaniu obowiązków przez notariuszy będących osobami zaufania publicznego (art. 2 § 1 ustawy - Prawo o notariacie), nakładany poprzez utrwalanie wszelkich czynności notarialnych.

Należałoby dokonać powtórnej oceny, czy nagrywanie obrazu - forma rejestracji zachowań osób dokonujących czynności notarialnych i w nich uczestniczących – rzeczywiście uzasadnia wskazywane cele, czy też można wprowadzić inne, mniej inwazyjne metody zapewniania odpowiedniego przebiegu czynności notarialnych. Jeżeli jednak Projektodawca nie widzi możliwości wdrożenia rozwiązań innych – mniej ingerujących w prywatność osób dokonujących czynności notarialnych - niż nałożenie obowiązku utrwalania obrazu i dźwięku podczas dokonywania tych czynności, to uzasadnionym jest zwrócenie uwagi na następujące kwestie.

Wdrożenie proponowanych w art. 79a ustawy Prawo o notariacie rozwiązań - utrwalanie przebiegu czynności notarialnych za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk - będzie nierozdzielnie związane z przetwarzaniem danych osobowych zarówno w postaci obrazu, jak i dźwięku. W toku przeprowadzania czynności notarialnych osoby ich dokonujące i uczestnicy tych czynności podejmują różne, często ingerujące głęboko w prywatność, wręcz intymne dyskusje, wymieniają między sobą informacje nieograniczone zarówno co do ilości, jak i co do rodzaju. Prowadzenie czynności notarialnych oznacza przetwarzanie w ich trakcie, a następnie na potrzeby przewidzianych prawem czynności informacji poufnych dotyczących stron. Utrwalanie wizerunku osób stawiających się w kancelarii notarialnej będzie oznaczało przetwarzanie nie tylko wyglądu, ale także np. informacji o stanie zdrowia, niepełnosprawności, pochodzeniu osób, ich cechach charakterystycznych, relacjach jakie łączą osoby biorące udział w czynnościach. Proponowanemu utrwalaniu i dalszemu przetwarzaniu podlegać zatem będą także dane szczególnych kategorii, o których stanowią przepisy art. 9 rozporządzenia 2016/679. Z tych względów wskazać wypada, że zakres danych osobowych gromadzonych z użyciem proponowanego przez Projektodawcę narzędzia wydaje się nadmiarowy, prowadzący do przetwarzania informacji nie mających decydującego znaczenia dla czynności notarialnych. Będzie to również rodzaj przetwarzania związany z użyciem nowych technologii. Zatem wprowadzenie takich rozwiązań powinno być poprzedzone – dokonaną przez Projektodawcę - analizą ryzyka przyjmowanych rozwiązań, tj. oceną skutków dla ochrony danych, o której mowa w art. 35 rozporządzenia 2016/679, wpływu przyjmowanych rozwiązań na prywatność. Uzasadnienie do projektu ustawy takiej oceny skutków dla ochrony danych nie zawiera. Tymczasem ocena taka mogłaby wykazać konieczność lub brak niezbędności wprowadzenia obowiązku utrwalania przebiegu czynności notarialnych za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk zwłaszcza w kontekście wskazywanego uzasadnienia dla

tych rozwiązań, tj. konieczności zapewnienia pełnego udokumentowania oraz prawidłowości tychże czynności².

Wyjaśnienia wymaga także, przewidziany w projekcie, dziesięcioletni okres przechowywania nagrań zawierających dane osobowe (dodawany projektem art. 90 § 1a), zwłaszcza możliwość wydłużenia tego okresu. Propozycja przyjęcia tak długiego okresu przechowywania danych, a także możliwość dowolnie długiego przechowywania poprzez przedłużanie takiego przechowywania, nie jest jednak uzasadniona i powinna być powtórnie zweryfikowana.

Ponadto, większość kwestii związanych z utrwalaniem obrazu i dźwięku z przeprowadzanych czynności notarialnych Projektodawca proponuje uregulować w akcie rangi rozporządzenia. Uzasadnionym jest, aby to jednak w przepisach rangi ustawy, z uwzględnieniem rozwiązań już przewidzianych w art. 111 ustawy Prawo o notariacie, a nie aktu wykonawczego, określić tak podstawowe kwestie związane z nakładanym obowiązkiem utrwalania, jak zasady udostępniania nagrań, cele takiego udostępniania, gwarancje należytego zabezpieczenia praw i wolności nagrywanych osób dokonujących czynności notarialnych. W ustawie także wskazać należałoby jaki podmiot odpowiedzialny będzie za określony w projekcie „monitoring prawidłowości czynności” w oparciu o analizę nagrań.

Podsumowując trzeba wskazać, że w myśl art. 5 ust. 1 lit a)-f) rozporządzenia 2016/679 dane osobowe powinny być przetwarzane zgodnie z zasadami: zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości; ograniczenia celu; minimalizacji danych; prawidłowości; ograniczenia przechowywania oraz integralności i poufności. Ponadto – biorąc pod uwagę także zasadę rozliczalności, wynikającą z art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, zgodnie z którą administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie ww. zasad i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie – przyjmować należy w przepisach rozwiązania zapewniające stosowanie przepisów ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.

Tymczasem, jak się wydaje, proponowane rozwiązania nie zostały poddane ocenie skutków ich wprowadzenia dla ochrony danych (wpływu na prywatność), czyli testowi proporcjonalności do praw osób w świetle zasad wynikających z przepisów rozporządzenia 2016/679 (art. 35). Dokonanie takiej oceny pozwoliłoby natomiast zweryfikować zakres ingerencji w prawa osób podczas utrwalania przebiegu czynności notarialnych za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk oraz przyjąć rozwiązania zapewniające stosowanie przepisów ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.

Z wyrazami szacunku,
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych
Jan Nowak
/-podpisano elektronicznie/

² Pomocne w sporządzeniu właściwej oceny skutków w kontekście nagrywania obrazu i dźwięku mogą być wytyczne Europejskiej Rady Ochrony Danych nr 3/2019 w sprawie przetwarzania danych osobowych przez urządzenia wideo wersja 2.0. wprowadzone po konsultacjach publicznych